

TÌM HIỂU MỘT SỐ YÊU CẦU SỰ PHẠM CỦA PHƯƠNG PHÁP KỂ CHUYỆN TRONG DẠY HỌC ĐẠO ĐỨC Ở TIỂU HỌC

Phạm Thị Thu¹

TÓM TẮT

Kể chuyện trong dạy học Đạo đức là phương pháp dùng lời để thuật lại truyện kể đạo đức nhằm giúp học sinh nắm được nội dung câu chuyện và từ đó rút ra bài học đạo đức cần thiết. Phương pháp này có nhiều ưu điểm nên được sử dụng phổ biến trong dạy học Đạo đức ở tiểu học. Tuy nhiên, bên cạnh ưu điểm, phương pháp kể chuyện cũng tồn tại những hạn chế nhất định. Để phát huy mặt tích cực, hạn chế mặt tiêu cực của phương pháp kể chuyện trong dạy học Đạo đức ở tiểu học, giáo viên cần nắm vững các yêu cầu sự phạm của phương pháp này.

Từ khóa: Đạo đức, yêu cầu sự phạm, phương pháp kể chuyện

1. Đặt vấn đề

Trong chương trình đào tạo sinh viên ngành Sư phạm Tiểu học hệ đại học và cao đẳng có học phần Đạo đức và phương pháp giáo dục đạo đức ở tiểu học. Có rất nhiều tài liệu và công trình nghiên cứu khác nhau về quá trình dạy và học phân môn này. Ngoài giới thiệu lý luận chung về đạo đức, phương tiện, hình thức tổ chức và kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học môn Đạo đức ở tiểu học... các tài liệu và công trình nghiên cứu còn giới thiệu các phương pháp dạy học Đạo đức ở tiểu học, trong đó có phương pháp kể chuyện và các yêu cầu sự phạm của phương pháp này. Tuy nhiên, yêu cầu sự phạm của phương pháp kể chuyện mới chỉ được đề cập tới ở mức độ khái quát, chứ chưa phân tích cụ thể.

Mặt khác, hiện nay, Việt Nam đang đẩy mạnh phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Với cơ chế kinh tế này, kinh tế, khoa học, kỹ thuật... phát triển với tốc độ nhanh hơn, nhưng đạo đức xã hội lại đang có chiều hướng suy thoái, kể cả đối với học sinh:

bạo lực học đường có xu hướng gia tăng, những chuẩn mực đạo đức tối thiểu như đi thưa về chào ở nhiều học sinh cũng không có... Trong khi đó, thời lượng dạy học môn Đạo đức ở tiểu học lại khá ít - một tuần chỉ có một tiết. Điều đáng lo ngại hơn đó là nhiều phụ huynh, thậm chí có cả một số giáo viên, cũng xem nhẹ việc giáo dục đạo đức cho học sinh.

Bên cạnh đó, việc dạy và học môn Đạo đức lại tồn tại một nghịch lý, đó là kết quả học tập bằng điểm số không phản ánh đầy đủ và chính xác khuynh hướng nhân cách và đạo đức của học sinh. Có những em trả lời tốt các phạm trù đạo đức, có những cách giải quyết hay và hợp lý trước các tình huống đạo đức được thầy cô đưa ra, nhưng thực tế em đó lại có những hành vi đi ngược lại các chuẩn mực đạo đức mà mình được học như: không biết quan tâm giúp đỡ bạn bè, ứng xử thiếu lịch sự với mọi người... Đây là hồi chuông cảnh báo về tình trạng đạo đức của học sinh hiện nay, nhắc nhở chúng ta - những người làm công tác giáo dục đạo đức - cần

¹Trường Đại học Đồng Nai

Email: phamthithucdspdn@yahoo.com.vn

xem lại phương pháp giáo dục của mình. Phải chăng các phương pháp dạy học Đạo đức mà chúng ta đang sử dụng mới chỉ làm cho các em biết mà chưa hiểu, chưa cảm được và làm theo? Hay nói cách khác, phương pháp giáo dục đạo đức của chúng ta mới chỉ tác động đến cái đầu mà chưa chạm đến trái tim, tâm hồn của mỗi học sinh?

Thực tế trên đặt ra yêu cầu cấp bách là cần quan tâm, đẩy mạnh giáo dục đạo đức trong xã hội và không ngừng đổi mới phương pháp trong dạy học Đạo đức cho học sinh. Đáp ứng yêu cầu này, các cơ sở giáo dục, các trường học cũng đã thực hiện nhiều biện pháp khác nhau, nhiều hội thảo đổi mới phương pháp dạy học Đạo đức được tổ chức. Đối với các trường tiểu học, dạy học Đạo đức thường sử dụng kết hợp nhiều phương pháp như: phương pháp kể chuyện, phương pháp đàm thoại, phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp tổ chức trò chơi, phương pháp rèn luyện... Với đặc thù của môn học này là giáo dục tư tưởng đạo đức, lối sống nên phương pháp kể chuyện sẽ có nhiều ưu điểm. Tuy nhiên, thực tế vận dụng phương pháp kể chuyện trong dạy học môn Đạo đức của một số giáo viên tại các trường tiểu học hiện nay lại chưa đảm bảo các yêu cầu sư phạm của phương pháp này: giáo viên chưa thấm nhuần nội dung câu chuyện, phương tiện trực quan để minh họa không có hoặc còn thiếu thốn, giọng kể khô khan, thiếu sức cuốn hút... khiến việc kể chuyện trở nên đơn điệu, không truyền được cảm hứng cho học sinh, không thu hút học sinh lắng

nghe để phân tích và rút ra bài học đạo đức từ câu chuyện.

Xuất phát từ những vấn đề thực tiễn trên, tác giả phân tích làm rõ một số yêu cầu sư phạm của phương pháp kể chuyện trong dạy học Đạo đức ở tiểu học nhằm giúp cho sinh viên ngành Sư phạm Tiểu học nhận thức sâu sắc hơn các yêu cầu sư phạm đó trong quá trình học tập học phần Đạo đức và phương pháp giáo dục đạo đức ở tiểu học. Đồng thời đây cũng là tài liệu tham khảo cho giáo viên đã, đang và sẽ dạy môn Đạo đức ở các trường tiểu học với mong muốn việc vận dụng phương pháp kể chuyện trong dạy học Đạo đức sẽ đạt được hiệu quả cao hơn, góp phần hình thành nhân cách tốt đẹp cho học sinh, đẩy lùi tình trạng suy thoái đạo đức ở Việt Nam trong cơ chế thị trường hiện nay.

2. Nội dung

2.1. Ưu điểm và hạn chế của phương pháp kể chuyện

Giáo dục đạo đức là một bộ phận rất quan trọng của quá trình sư phạm, đặc biệt là ở bậc tiểu học, nhằm hình thành những cơ sở ban đầu về mặt đạo đức cho học sinh, giúp các em ứng xử đúng đắn qua các mối quan hệ đạo đức hàng ngày. Để thực hiện mục tiêu này, trong dạy học Đạo đức ở tiểu học phải kết hợp nhiều phương pháp khác nhau, trong đó không thể không kể tới phương pháp kể chuyện.

Theo tác giả Nguyễn Hữu Hợp, kể chuyện là phương pháp dùng lời để thuật lại truyện kể đạo đức nhằm giúp học

sinh nắm được nội dung câu chuyện và từ đó rút ra bài học đạo đức cần thiết [1].

Truyện kể được sử dụng trong dạy học đạo đức vì trong truyện kể thông thường có một tình huống đạo đức được đưa ra cho một hay một số nhân vật giải quyết. Cách ứng xử của nhân vật sẽ dẫn đến kết quả tích cực hay hậu quả tiêu cực. Nếu là kết quả tích cực thì học sinh rút ra bài học là cần noi theo hành vi, việc làm tương tự; nếu là hậu quả tiêu cực thì học sinh rút ra bài học là cần tránh những hành vi, việc làm đó [2]. Tuy nhiên quá trình vận dụng phương pháp kể chuyện trong dạy học Đạo đức ở tiểu học có những ưu điểm và hạn chế nhất định.

2.1.1. Ưu điểm của phương pháp kể chuyện

Phương pháp kể chuyện giúp bài học đạo đức đến với học sinh một cách tự nhiên, nhẹ nhàng; tạo không khí sôi nổi trong giờ học, khắc phục được sự nhàm chán của phương pháp dạy học truyền thống. Đồng thời, qua đây học sinh có cơ hội rèn luyện và thể hiện năng lực của bản thân như nhận xét, phân tích, đánh giá cách ứng xử của các nhân vật trong câu chuyện.

Phương pháp kể chuyện còn dễ kết hợp với các phương tiện trực quan (tranh ảnh, máy chiếu) và phương pháp dạy học khác (phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp giảng giải, phương pháp đàm thoại...) nhằm tái tạo và khắc sâu các tình tiết truyện trong tâm trí học sinh, giúp các em dễ dàng rút ra được kết luận đúng đắn, những cách ứng xử phù hợp và bài học đạo đức cần thiết.

Bên cạnh đó, kể chuyện là phương pháp phù hợp với tâm sinh lý học sinh tiểu học, nó tạo hứng thú học tập và thúc đẩy ham muốn khám phá tìm hiểu tri thức của học sinh. Bởi lẽ, ở lứa tuổi này các em rất thích được đọc truyện và được nghe kể chuyện. Do đó, việc truyền đạt tri thức cho các em qua phương pháp kể chuyện sẽ đạt được những hiệu ứng tích cực. Tri thức sẽ được các em lĩnh hội nhanh chóng hơn, vững chắc hơn so với những tri thức mà các em dừng đọng, không có thái độ gì đặc biệt.

2.1.2. Hạn chế của phương pháp kể chuyện

Bên cạnh những ưu điểm nêu trên, phương pháp kể chuyện cũng tồn tại những hạn chế như sau:

Phương pháp kể chuyện đạt hiệu quả cao hay không một phần phụ thuộc vào năng khiếu kể chuyện của mỗi giáo viên. Nếu giáo viên chưa nắm chắc nội dung bài dạy, thiếu sự hiểu biết về cuộc sống thì không lựa chọn được câu chuyện phù hợp với bài đạo đức, không sát với thực tế cuộc sống, với địa phương, với tâm lý lứa tuổi học sinh, dẫn đến hiệu quả đạt được không cao. Mặt khác, nếu phương pháp kể chuyện của giáo viên không hấp dẫn, giáo viên thiếu kỹ năng trong việc kết hợp lời nói với cử chỉ, điệu bộ và nét mặt trong quá trình kể chuyện thì sẽ không tạo được sức hấp dẫn, cuốn hút đối với học sinh.

Phương pháp kể chuyện mới chỉ giúp học sinh thấy được mẫu hành vi nêu ra trong truyện chứ chưa giúp học sinh hiểu rõ bản chất của chuẩn mực

hành vi cần đạt được. Tức là chưa giúp các em hiểu chuẩn mực đạo đức đó là gì, vì sao cần thực hiện chuẩn mực đạo đức đó, cần làm gì để thực hiện chuẩn mực đạo đức đó.

2.2. Một số yêu cầu sư phạm của phương pháp kể chuyện

Để phát huy ưu điểm và khắc phục hạn chế nêu trên của phương pháp kể chuyện trong dạy học Đạo đức ở tiểu học, giáo viên cần nắm vững các yêu cầu sư phạm sau đây:

2.2.1. Giáo viên cần lựa chọn câu chuyện phù hợp với bài đạo đức và nắm vững truyện kể

Vấn đề đầu tiên giáo viên cần xác định được đó là, mục đích kể chuyện trong dạy học Đạo đức không đơn thuần là để học sinh giải trí mà là để thông qua câu chuyện, học sinh sẽ phân tích, nhận xét, đánh giá cách ứng xử của các nhân vật nhằm rút ra bài học đạo đức. Chương trình môn Đạo đức ở tiểu học giáo dục cho học sinh các chuẩn mực hành vi cơ bản như: kính già, yêu trẻ; có trách nhiệm về việc làm của mình; tôn trọng phụ nữ; biết ơn tổ tiên; yêu Tổ quốc; kính yêu Bác Hồ; quan tâm giúp đỡ ông bà, cha mẹ; bảo vệ tài nguyên thiên nhiên... Các chuẩn mực hành vi này sẽ được giáo dục thông qua mười bốn bài ở mỗi khối lớp, mỗi bài sẽ đề cập một chuẩn mực hành vi cụ thể. Do đó, giáo viên cần lựa chọn được câu chuyện phù hợp với bài học đạo đức, phù hợp với chuẩn mực hành vi mà mình cần dạy cho học sinh.

Vấn đề tiếp theo mà giáo viên cần chú ý đó là, phương pháp mà chúng ta

vận dụng ở đây là phương pháp kể chuyện chứ không phải đọc truyện, cho nên giáo viên cần nắm vững truyện kể để kể chuyện cho lưu loát và có sức cuốn hút với học sinh. Muốn vậy, giáo viên cần đọc kỹ câu chuyện để nắm bắt được tư tưởng chủ đạo, các tình huống đạo đức, các nhân vật và đặc điểm của các nhân vật. Giáo viên cũng cần phân biệt các tình tiết chính và tình tiết phụ. Khi kể cần tập trung gây ấn tượng ở các tình tiết, sự kiện chính để khắc sâu vào trí nhớ học sinh. Giáo viên tránh sa đà vào các sự kiện, chi tiết phụ khiến câu chuyện lan man, dài dòng. Khi đọc một câu chuyện, “giáo viên không chỉ hiểu mà còn biết rung động trước những giá trị nghệ thuật nổi bật, những điều sâu sắc, tế nhị và cao đẹp mà tác giả gửi gắm vào đứa con tinh thần của mình. Giáo viên cần hiểu thấu đáo văn bản truyện qua lớp ngôn từ đa nghĩa, giàu sức biểu cảm, từ đó vận dụng thích hợp lời kể, sử dụng đúng ngôn ngữ kể” [3]. Nắm vững nội dung truyện, giáo viên mới có khả năng bộc lộ cảm xúc của mình qua nét mặt, cử chỉ và hành động khi kể, nhờ đó gây được ấn tượng sâu đậm đối với học sinh; giáo viên thấy được ý nghĩa giáo dục của câu chuyện và có thể định hướng, dẫn dắt để học sinh tự rút ra bài học đạo đức cho bản thân.

2.2.2. Giáo viên dùng ngôn ngữ trong sáng, dễ hiểu, giàu hình ảnh, thực sự hòa tâm hồn vào truyện kể để việc kể chuyện được tự nhiên, hấp dẫn với giọng nói, cử chỉ, nét mặt phù hợp

Muốn vận dụng phương pháp kể chuyện trong dạy học Đạo đức có hiệu

quả, giáo viên cần không ngừng bồi dưỡng nghệ thuật kể chuyện. Người kể chuyện có nghệ thuật sẽ có tác dụng truyền cảm hứng tới người nghe. Nếu truyện có nội dung hấp dẫn, người kể có phương pháp kể chuyện truyền cảm thì tiết kể chuyện đó sẽ thành công. Một trong những yếu tố quan trọng của nghệ thuật kể chuyện đó là việc sử dụng ngôn ngữ nghệ thuật. Với ngôn ngữ nghệ thuật, “giáo viên sẽ làm cho câu chuyện cất tiếng nói, vẽ ra một thế giới như cuộc đời thực, kể mà như tả, như vẽ, như dựng lại những tình tiết của truyện” [3]. Muốn đạt được điều này, giáo viên cần thực hiện tốt các nguyên tắc sau:

Một là làm chủ nhịp độ và cường độ của giọng nói. Nhịp độ giọng nói là tốc độ của người nói. Trong kể chuyện, nhịp độ giúp cho ngữ điệu nổi bật, tạo cho ngữ điệu một hình thể rõ rệt: chậm rãi, nhanh dần, khẩn trương, ngân nga. Còn cường độ giọng nói là độ to nhỏ, độ vang hay độ hoàn chỉnh của giọng. Biết điều chỉnh cường độ của giọng nói khi kể chuyện thì người kể ít bị khàn tiếng, mất tiếng. Giáo viên cần làm chủ được nhịp độ, cường độ khi kể chuyện, tức là biết điều chỉnh giọng từ to sang nhỏ, từ nhỏ sang to, kể nhanh hay chậm và nhấn giọng ở những chỗ cần thiết cho phù hợp nội dung câu chuyện.

Hai là xử lý giọng điệu khi kể chuyện. Trong một câu chuyện, có thể có nhiều nhân vật khác nhau, ở nhiều độ tuổi khác nhau. Do đó, giáo viên cần xác định giọng điệu riêng của nhân vật, để rồi hóa thân thân kỳ vào từng nhân

vật bằng cách thay đổi giọng nói của mình cho phù hợp. Không dừng ở đó, giáo viên còn phải nhạy bén nhận ra sự đa dạng trong giọng điệu của từng câu chuyện, bởi các câu chuyện khác nhau, với nội dung vui, buồn khác nhau, đòi hỏi giọng điệu khi kể cũng phải khác nhau. Thực hiện tốt các yêu cầu này, giáo viên sẽ làm cho thế giới nhân vật trong câu chuyện như hiện hiện đầy đủ, sinh động trước mắt các học sinh bằng chính giọng kể của mình.

Ba là nguyên tắc ngắt giọng. Khi đọc một văn bản, nếu gặp dấu câu ta cần phải ngắt, nghỉ, đó chính là ngắt giọng. Ngắt giọng bao gồm kỹ năng ngắt giọng logic và kỹ năng ngắt giọng biểu cảm. Trong quá trình kể chuyện, ngắt giọng là phương tiện để bộc lộ ý tứ của câu chuyện. Do vậy, giáo viên cần luyện ngắt giọng một cách tự nhiên, xác định đúng chỗ ngừng, chỗ lắng, sự im lặng... Có như vậy mới lôi cuốn được chú ý của học sinh đối với câu chuyện kể, giúp các em cảm nhận câu chuyện tốt hơn, thấy được giá trị nghệ thuật và bài học ý nghĩa từ câu chuyện.

Bốn là kết hợp ngôn ngữ nói với ngôn ngữ cơ thể. Trong quá trình kể chuyện, việc giáo viên sử dụng hiệu quả ngôn ngữ nói như biết cách ngắt giọng, biết làm chủ nhịp độ, cường độ giọng nói và biết xử lý giọng điệu phù hợp... đã phần nào tạo nên sự thành công cho việc kể chuyện. Việc kể chuyện sẽ thành công hơn nếu như giáo viên biết kết hợp hài hòa giữa ngôn ngữ nói và ngôn ngữ cơ thể. “Các yếu tố phi ngôn ngữ như ánh mắt, nét mặt, cử chỉ, điệu bộ,... có

vai trò làm tăng không khí và cái hồn cho câu chuyện kể” [3]. Chúng giúp việc kể chuyện của giáo viên có sức hút đặc biệt đối với học sinh, lôi cuốn các em vào câu chuyện và nhờ đó tiết học sẽ đạt được hiệu quả mong muốn.

2.2.3. *Giáo viên cần tái tạo những tình huống đạo đức, đặt học sinh vào những tình huống đó để kích thích các em tích cực theo dõi, suy nghĩ*

Để khơi gợi, kích thích hứng thú học tập của học sinh, đòi hỏi giáo viên trong quá trình kể chuyện cần tái tạo những tình huống đạo đức và đặt học sinh vào những tình huống đạo đức đó. Thực hiện yêu cầu này, mỗi giáo viên có cách thức khác nhau. Một trong những cách thức đó là khi thuật lại truyện kể, giáo viên không nên kể liên tiếp câu truyện từ đầu tới cuối mà có thể dừng lại ở một số điểm thích hợp để đặt câu hỏi giúp học sinh đoán diễn biến tiếp theo của câu chuyện rồi kể tiếp.

Ví dụ:

Khi dạy Bài 2: Giữ lời hứa - *Vở bài tập đạo đức* - Lớp 3, giáo viên kể cho học sinh nghe câu chuyện “Chiếc vòng bạc”. Nội dung câu chuyện như sau:

Hồi ở Pác Pó, Bác Hồ sống rất chan hòa với mọi người. Một hôm được tin Bác đi công tác xa, một trong những em bé thường ngày quán quýt bên Bác chạy đến cầm tay Bác thưa:

- Bác ơi, Bác đi công tác về nhớ mua cho cháu một chiếc vòng bạc nhé!

Bác cúi xuống nhìn em bé âu yếm, xoa đầu em khẽ nói:

- Cháu ở nhà nhớ ngoan ngoãn, khi nào Bác về Bác sẽ mua tặng cháu.

Nói xong Bác vội chào mọi người ra đi. Hơn hai năm sau Bác quay trở về, mọi người mừng rỡ ra đón Bác. Ai cũng vui mừng xúm xít hỏi thăm sức khỏe Bác, không một ai còn nhớ đến chuyện năm xưa. Bỗng Bác mở túi lấy ra một chiếc vòng bạc mới tinh trao tận tay em bé - bây giờ đã là một cô bé. Cô bé và mọi người cảm động đến rơi nước mắt. Bác nói:

- Cháu nó nhờ mua tức là nó thích lắm, mình là người lớn đã hứa thì phải làm được, đó là chữ tín “Chúng ta cần phải giữ trọn niềm tin với mọi người.” [4, tr. 5-6].

Khi kể câu chuyện này cho học sinh nghe, giáo viên có thể đặt học sinh vào tình huống theo trình tự sau:

Trước hết, giáo viên kể từ đầu câu chuyện đến câu “Hơn hai năm sau Bác quay trở về, mọi người mừng rỡ ra đón Bác”, rồi dừng lại và đặt câu hỏi cho học sinh: “Theo các em, sau hơn hai năm công tác bận rộn, Bác Hồ có nhớ mua vòng bạc cho em bé không?”

Tiếp đến, giáo viên mời một số học sinh đưa ra dự đoán của mình. Sau khi học sinh phát biểu, giáo viên không nhận định ngay ai đúng, ai sai mà dẫn dắt học sinh vào phần tiếp theo của câu chuyện bằng lời dẫn: “Như vậy, các em đã đưa ra những dự đoán khác nhau, để biết dự đoán của bạn nào đúng, dự đoán của bạn nào chưa đúng, cô mời các em hãy cùng lắng nghe phần tiếp theo của câu chuyện”.

Sau đó, giáo viên kể tiếp câu chuyện.

Với trình tự trên, giáo viên đã kích thích được sự tư duy, suy nghĩ của học

sinh, đồng thời khơi gợi trí tò mò của các em, khiến các em tập trung lắng nghe phần tiếp theo của câu chuyện.

2.2.4. Giáo viên cần kết hợp kể chuyện với sử dụng các phương tiện trực quan thích hợp, tránh kể suông một cách khô khan

Phương tiện dạy học môn Đạo đức là tập hợp các đối tượng vật chất được giáo viên và học sinh sử dụng tổ chức, thực hiện các hoạt động trong quá trình dạy học môn này. Nó góp phần hỗ trợ giáo viên vận dụng phương pháp có hiệu quả hơn, giúp học sinh học tập môn Đạo đức thuận lợi, dễ dàng hơn. Có thể nói, phương tiện dạy học được coi là công cụ để thực hiện phương pháp. Trong đổi mới phương pháp dạy học Đạo đức, tinh thần chung là khuyến khích sử dụng các đồ dùng, thiết bị dạy học, chống khuynh hướng dạy chay. Các đồ dùng dạy học trong tiết Đạo đức có thể là các loại tranh ảnh, hình vẽ, các phiếu học tập, các phương tiện là đồ vật, mô hình, các phương tiện kỹ thuật nghe - nhìn...

Riêng đối với phương pháp kể chuyện, việc kể chuyện kết hợp với sử dụng phương tiện trực quan sinh động, phong phú sẽ làm tăng sự hấp dẫn, lôi cuốn cho câu chuyện. Trong số các phương tiện trực quan nêu trên, phương tiện trực quan được sử dụng nhiều trong phương pháp kể chuyện là tranh minh họa. Giáo viên khai thác và sử dụng có hiệu quả tranh minh họa từ sách giáo khoa, sách truyện hay từ các phương tiện thông tin đại chúng như báo, mạng xã hội, từ đó khơi gợi được trí tưởng

tượng, óc sáng tạo của học sinh. Với kỹ thuật vẽ, may vá... đã được học trong chương trình đào tạo giáo viên tiểu học, giáo viên có thể tạo ra thế giới các trang phục, đạo cụ góp phần phục dựng lại câu chuyện một cách sinh động, khiến học sinh thích thú, say mê với câu chuyện, nhờ đó các em nắm vững nội dung câu chuyện, nhận xét, đánh giá được cách ứng xử của nhân vật, dễ dàng rút ra bài học đạo đức cho bản thân.

3. Kết luận

Trong dạy học Đạo đức ở tiểu học, có rất nhiều phương pháp khác nhau, bao gồm phương pháp kể chuyện, phương pháp đàm thoại, phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp tổ chức trò chơi, phương pháp điều tra, phương pháp rèn luyện, phương pháp báo cáo... Trong đó, phương pháp kể chuyện được rất nhiều giáo viên lựa chọn và cũng được nhiều học sinh yêu thích. Những câu chuyện, những tấm gương đạo đức sinh động có sức lôi cuốn, thu hút sự chú ý của học sinh đối với bài học, góp phần hình thành nhân cách tốt cho các em, đẩy lùi tình trạng suy thoái đạo đức ở Việt Nam trong cơ chế thị trường hiện nay. Tuy vậy, để sử dụng phương pháp kể chuyện hiệu quả thì giáo viên phải thực hiện tốt các yêu cầu sư phạm của phương pháp này.

Trên cơ sở kế thừa các tài liệu, các công trình khoa học đã được công bố và kết hợp với kinh nghiệm cá nhân trong quá trình giảng dạy học phần Đạo đức và phương pháp giáo dục đạo đức ở tiểu học, tác giả trình bày khái quát những ưu điểm và hạn chế của phương pháp kể

chuyện trong dạy học Đạo đức ở tiểu học, đồng thời phân tích một số yêu cầu sư phạm của phương pháp này. Bài viết có thể làm nguồn tài liệu tham khảo cho

sinh viên ngành Sư phạm Tiểu học, giáo viên giảng dạy môn Đạo đức ở các trường tiểu học và những ai quan tâm đến vấn đề này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Hữu Hợp (2008), *Giáo trình phương pháp dạy học môn đạo đức ở tiểu học*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2007), *Đạo đức và phương pháp giáo dục đạo đức*, NXB Giáo dục, Hà Nội
3. Ngũ Nhị Song Hiền, (2018), “Phát triển năng lực kể chuyện cho giáo viên tiểu học”, <http://ukh.edu.vn/vi-vn/chi-tiet-tin/id/1080/Phat-trien-nang-luc-ke-chuyen-cho-giao-vien-tieu-hoc>, (02/06/2019)
4. Lưu Thu Thủy (2017), *Vở bài tập đạo đức 3*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội

LEARN SOME PEDAGOGICAL REQUIREMENTS OF STORYTELLING METHOD IN TEACHING MORALITY IN PRIMARY

ABSTRACT

Storytelling in teaching a moral lesson is a method of using verbalisation to narrate a moral story so that it helps students to understand the content of the story and, thereby, learn the underlined moral lesson. Since this method has many advantages, it is commonly used in teaching moral theme in primary schools. However, beside its benefits, storytelling method also has some particular limitations. To utilize the positive advantages and reduce the boundaries of storytelling method in teaching moral lessons in primary schools, teachers need to fully comprehend the pedagogical requirements of this method.

Keywords: *Moral, teaching requirements, storytelling method*

(Received: 20/8/2019, Revised: 20/9/2019, Accepted for publication: 16/12/2019)